

V Bruseli 26. 6. 2013
COM(2013) 453 final

**OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV**

Plne elektronické verejné obstarávanie ako prostriedok modernizácie verejnej správy

1. Úvod

V tomto oznámení sa identifikuje stav vykonávania tzv. plne elektronického verejného obstarávania¹ (obstarávania začaté elektronickým zverejnením oznámení a končiace elektronickými platbami) v EÚ, ktoré bolo predmetom oznámenia z roku 2012 s názvom „Stratégia pre elektronické verejné obstarávanie“². V predmetnom oznámení sa stanovujú opatrenia, ktoré by EÚ a členské štáty mali prijať s cieľom prejsť na plne elektronické verejné obstarávanie.

Riadenie verejného obstarávania má v súčasnom kontexte fiškálnej konsolidácie primárny politický význam. Keďže verejné výdavky na tovar, práce a služby predstavuje 19 % HDP Európskej únie³, ich efektívnejšie riadenie môže významne prispieť k **zlepšeniu celkovej efektívnosti verejných výdavkov**. Súčasná kríza je pre členské štáty príležitosťou pokračovať v **štrukturálnych zmenách ich verejných správ** s cieľom znížiť podiel verejných výdavkov na ich HDP, pričom takto usparené zdroje sa môžu využiť na **investície do politík na zvýšenie rastu**. Podľa odhadov Svetovej banky sa elektronickým verejným obstarávaním môžu dosiahnuť úspory vo výške 6 až 13,5 % celkových nákladov na verejné obstarávanie⁴.

Účinná verejná správa je rozhodujúcim prvkom konkurencieschopnosti hospodárstva EÚ. V ročných prieskumoch rastu na roky 2012 a 2013, ktoré vypracovala Komisia, bola modernizácia verejnej správy určená ako jedna z piatich priorít⁵. Reforma verejného obstarávania, digitalizácia verejnej správy, zníženie administratívnej záťaže, ako aj zvýšenie transparentnosti, to všetko sú faktory rastu.

Prechod na plne elektronické verejné obstarávanie môže priniesť značné úspory a uľahčenie štrukturálnych zmien v niektorých oblastiach verejnej správy, pričom tým, že prispieva k otvoreniu vnútorného trhu a napomáha inováciám a zjednodušeniu postupov, predstavuje aj faktor rastu. Takisto môže uľahčiť účasť MSP na verejnom obstarávaní, a to tým, že sa zníži administratívna záťaž, zvýši sa transparentnosť obchodných príležitostí a znížia sa náklady na účasť.

Plne elektronické verejné obstarávanie neznamena iba realizáciu projektu IT, ktorým by sa jednoducho digitalizovali postupy vykonávané v papierovej podobe; je to príležitosť od základu zmeniť spôsob, akým je organizovaná verejná správa. **Plne elektronické verejné obstarávanie je teda kľúčovým faktorom umožňujúcim dosiahnuť vyššie uvedené priority, ktorý môže prispieť k cieľom trvalo udržateľného rozvoja stanoveným v stratégii Európa 2020.**

S cieľom využívať výhody elektronického verejného obstarávania⁶ a ako súčasť modernizácie právneho rámca pre verejné obstarávanie⁷ Komisia koncom roka 2011 navrhla zaviesť

¹ Plne elektronické verejné obstarávanie je využitie prostriedkov elektronickej komunikácie a elektronického spracovania transakcií organizáciami verejného sektora pri nákupe dodávok a služieb alebo pri zadávaní verejných prác, od oznámenia po platbu.

² http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/docs/eprocurement/strategy/COM_2012_en.pdf.

³ http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/docs/modernising_rules/public-procurement-indicators-2011_en.pdf.

⁴ http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/docs/eprocurement/conferences/speeches/robert-hunja_en.pdf.

⁵ Oznámenia KOM(2011) 815 v konečnom znení a COM(2012) 750 final.

⁶ V tomto dokumente sa pojem elektronické verejné obstarávanie vzťahuje na elektronické oznamovanie, elektronický prístup a predkladanie v elektronickej podobe. Tieto pojmy sú vymedzené ďalej v texte.

povinnosť elektronického oznamovania⁸, elektronického prístupu k podkladom verejného obstarávania⁹ a predkladanie v elektronickej podobe¹⁰. Komisia teraz prijala návrh, ktorého cieľom je digitalizácia ďalšej fázy postupu verejného obstarávania, a to fakturácie. Tento návrh, plánovaný už v rámci Aktu o jednotnom trhu II z roku 2012, má za cieľ prechod k povinnej akceptácii elektronickej fakturácie všetkými verejnými nákupcami v termíne, ktorý by bol čo najbližšie k termínu prechodu na elektronické verejné obstarávanie. Pre hospodárstvo EÚ by to znamenalo maximalizáciu výhod a európskym podnikom a verejným obstarávateľom by to umožnilo plne využívať výhody digitálneho jednotného trhu.

Modernizácia právneho rámca pre verejné obstarávanie a návrh týkajúci sa elektronickej fakturácie sa zameriavajú na hlavné hybné sily digitalizácie verejného obstarávania. Elektronicou platbou sa už do veľkej miery zaoberajú právne predpisy týkajúce sa jednotnej oblasti platieb v eurách (SEPA), zatiaľ čo elektronické objednávanie závisí od implementácie elektronickej katalógov, ktoré sú súčasťou legislatívnych návrhov týkajúcich sa verejného obstarávania. Zostávajúca fáza postupu (elektronická archivácia) závisí od elektronickej fakturácie, čo len potvrdzuje potrebu dosiahnuť najprv elektronickú archiváciu. Preto hoci konečným cieľom je vykonávať celý cyklus obstarávania elektronicou formou – od elektronickej oznámení až po elektronickej platby – Komisia nepredpokladá legislatívne návrhy na digitalizáciu zostávajúcich postupov. Komisia však bude monitorovať budúci vývoj v týchto oblastiach a môže rozhodnúť o prijatí opatrení, ak ich uzná za vhodné alebo potrebné.

Členské štáty zohrajú pri implementácii plne elektronického verejného obstarávania kľúčovú úlohu, keďže budú musieť vypracovať realistické stratégie na riadenie prechodu. Väčšina stratégií, ktoré už boli vytvorené, neobsahujú akčné plány, ktoré by riešili operatívne problémy. Spomedzi dvadsiatich dvoch členských štátov, ktoré už vytvorili stratégiu pre elektronické verejné obstarávanie, len osem stanovilo ciele využívania elektronického verejného obstarávania.

2. PLNE ELEKTRONICKÉ VEREJNÉ OBSTARÁVANIE AKO SPÔSOB MODERNIZÁCIE VEREJNEJ SPRÁVY

Členské štáty by mali využiť príležitosť implementovať plne elektronické verejné obstarávanie s cieľom zdokonaľiť spôsob, akým sa vykonávajú postupy verejného obstarávania, a čo je dôležitejšie, od základu zmodernizovať fungovanie verejných správ. Na maximalizáciu výhod je potrebné zaujať strategický a celistvý postoj, stanoviť primeranú politiku a právny rámec a zabezpečiť riadenie a koordináciu. Treba napríklad zvoliť politiku na zaistenie toho, že podniky budú mať ľahký prístup k verejnému obstarávaniu. Dá sa to dosiahnuť napríklad uverejňovaním všetkých vnútroštátnych postupov verejného obstarávania na jedinej webovej lokalite alebo zriadením viacerých webových stránok na zabezpečenie výmeny informácií.

⁷ http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/modernising_rules/reform_proposals_en.htm.

⁸ Uverejňovanie oznámení o vyhlásení verejného obstarávania v elektronickej podobe.

⁹ Uverejňovanie podkladov verejného obstarávania, ako sú napríklad špecifikácie, na webových stránkach.

¹⁰ Predkladanie ponúk v elektronickej podobe podnikmi, ktoré sa chcú zúčastniť výzvy na predkladanie ponúk.

Plne elektronické verejné obstarávanie je príležitosťou navrhnuť nanovo celý postup verejného obstarávania, a to by mohlo ovplyvniť aj stupeň decentralizácie verejného obstarávania v jednotlivých členských štátoch¹¹.

Plne elektronické verejné obstarávanie môže zlepšiť celkovú efektívnosť správy tým, že sa skráti dĺžka cyklu od nákupu po platbu, zníži sa administratívna záťaž a zvýši sa možnosť kontroly. To má za následok menej možností pre korupcie a daňové podvody, väčšiu bezpečnosť údajov a nižšie náklady na vedenie sporov¹². V posúdení centrálnej obstarávacej inštitúcie talianskeho regiónu Lombardsko z roku 2009 sa uvádza, že zavedenie elektronického verejného obstarávania skrátilo dĺžku postupov verejného obstarávania o 26 % a znížilo počet sporových konaní o 88 %.

Digitalizácia okrem toho uľahčuje monitorovanie verejného obstarávania, a tým aj značnej časti verejných výdavkov. Portál pre verejné obstarávanie v Portugalsku s názvom „Base“¹³ umožňuje monitorovanie výdavkov na verejné obstarávanie, ich objemu, ako aj vypracovávanie štatistík o druhu nákupu, víťazných ponukách podnikov atď.

Plne elektronické verejné obstarávanie môže mať účinky presahovania a spustiť širšiu digitalizáciu služieb verejnej správy, čo môže mať za následok efektívnejšie verejné služby, ktoré by boli ústretové voči občanom a podnikom. Môže to takisto podporiť inovácie a prispieť k dosiahnutiu cieľov Digitálnej agendy pre Európu¹⁴ a Akčného plánu pre elektronickú verejnú správu na roky 2011 – 2015¹⁵.

Zavedenie elektronickej fakturácie môže vďaka účinkom presahovania prispieť k automatizácii ďalších postupov nasledujúcich po zadaní zákazky, ako sú elektronické objednávanie, elektronické platby a elektronická archivácia. Navyše sa môžu zaviesť elektronické certifikáty¹⁶ ako jednotné kontaktné miesta všetkých certifikátov požadovaných v rámci verejného obstarávania. Verejní obstarávatelia by už viac nemuseli žiadať podniky o podklady, keďže tieto by boli dostupné on-line. Tieto elektronické certifikáty by okrem verejných obstarávateľov mohli využívať aj ďalšie verejné správy, čo by viedlo k zjednodušeniu a zníženiu administratívnej záťaže. Takýto systém mal v Taliansku podľa odhadov za následok úspory v prospech podnikov vo výške až do 1,2 mld. EUR za rok¹⁷. Používanie elektronických certifikátov francúzskej centrálnej obstarávacej inštitúcie UGAP znížilo administratívne náklady o 35 % a postup zadávania sa skrátil o 10 dní.

Viacere krajiny už začali s implementáciou plne elektronického verejného obstarávania. Väčšie výhody sa dajú dosiahnuť, ak sa zabráni súčasnej existencii paralelných systémov (elektronického a papierového).

¹¹ Zmena smerom k centralizovanému systému je pokračujúcim trendom. Zavedenie elektronického verejného obstarávania ho ďalej podporí.

¹² Zoznam výhod dopĺňa zníženie emisií CO₂, otvorenie medzinárodných trhov atď.

¹³ www.base.gov.pt.

¹⁴ Cieľom Digitálnej agendy pre Európu [KOM(2010) 245] je zvýšiť používanie elektronických služieb verejnej správy občanmi a podnikmi EÚ do roku 2015.

¹⁵ Akčný plán pre elektronickú verejnú správu na roky 2011 – 2015, KOM(2010) 743.

¹⁶ Rolece v španielsku, francúzska služba e-Attestation a AVCP (Autorité Vigilanza Contratti Pubblici) v Taliansku.

¹⁷ Odhad AVCP vychádza z počtu podnikov a verejných obstarávaní, priemernej účasti na podnik, nákladov na vypracovanie podkladov a nákladov na zamestnancov.

3. PLNE ELEKTRONICKÉ VEREJNÉ OBSTARÁVANIE S CIEĽOM ZVÝŠIŤ ÚČASŤ MSP NA VEREJNOM OBSTARÁVANÍ

Väčšina MSP je vybavená na používanie plne elektronického verejného obstarávania, a teda by mohli využívať jeho výhody. Podľa číselných údajov Eurostatu z roku 2013¹⁸ nemalo v roku 2012 prístup na internet iba 4,6 % MSP.

Elektronickou fakturáciou sa konkrétne môžu znížiť náklady a zjednodušiť posielanie faktúr; vďaka automatizácii sa môže takisto zamedziť chybám a zjednoduší sa vykonávanie auditu a výber daní. Zjednodušený výber daní zároveň vedie k zníženej administratívnej záťaži pre podniky, ktorá predstavuje veľké zaťaženie najmä pre MSP.

Vo viacerých štúdiách sa ukázalo, že MSP hodnotia elektronické verejné obstarávanie pozitívne¹⁹. K pozitívnym aspektom, ktoré MSP uviedli, patrí rýchlejší prístup k informáciám, prístup k viacerým možnostiam verejného obstarávania a zjednodušenie postupov.

Skúsenosti z krajín, kde je elektronické verejné obstarávanie bežnou praxou (napr. v Portugalsku a Írsku), sú vo všeobecnosti pozitívne. V Južnej Kórei sa účasť MSP na postupoch verejného obstarávania zvýšila o 20 % v období rokov 2003 (keď sa elektronické verejné obstarávanie zaviedlo) a 2010.

Napriek týmto výhodám, ktoré elektronické verejné obstarávanie prináša, by sa na úrovni EÚ, ako aj na vnútroštátnej a regionálnej úrovni mali prijať opatrenia na uľahčenie prístupu MSP k plne elektronickému verejnému obstarávaniu (pozri oddiel 5). Konkrétne by členské štáty mali podporovať elektronickú fakturáciu a elektronické služby verejného obstarávania, ktoré sú nízkonákladové a jednoduché pre používateľov, s cieľom minimalizovať akékoľvek potenciálne náklady a zložitosť postupov.

4. SLABÉ VYUŽÍVANIE PLNE ELEKTRONICKÉHO VEREJNÉHO OBSTARÁVANIA, KTORÉ ALE RÝCHLO NARASTÁ

4.1. Súčasný stav v oblasti elektronickej fakturácie

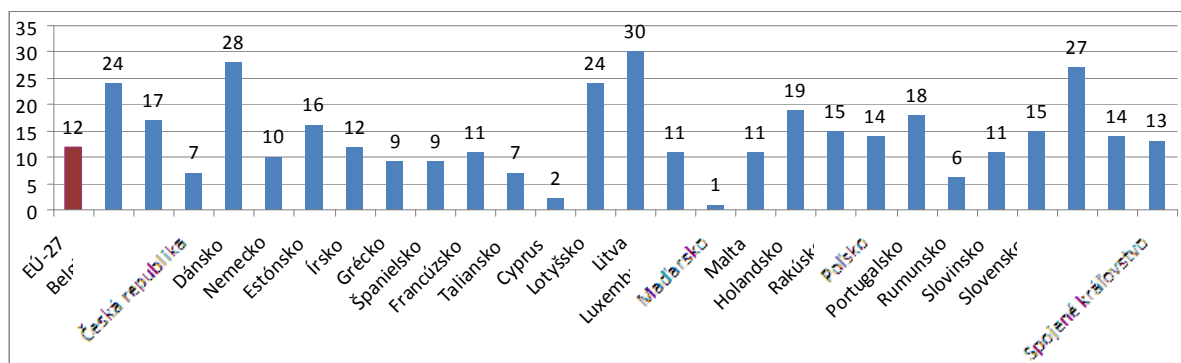
S narastajúcim uznávaním výhod elektronickej fakturácie prijalo viacero členských štátov iniciatívy na jej zavedenie. Elektronická fakturácia je v súčasnosti v rámci verejného obstarávania do istej miery povinná v Dánsku, Švédsku a Fínsku a od roku 2014 bude povinnou v Rakúsku (na federálnej úrovni) a v Taliansku. Holandsko vytvorilo portál (Digipoort), prostredníctvom ktorého sa ústrednej vláde môžu posielat' elektronické faktúry, a v súčasnosti sa prijímajú opatrenia na zahrnutie regionálnych a miestnych orgánov. Vo Francúzsku a Českej republike môžu jednotlivé rezorty vlády podľa zvolenia rozhodnúť o požití elektronických faktúr. V iných krajinách, ako je Španielsko, Belgicko, Írsko a Nemecko, sa takisto podnikajú kroky na širšie využívanie elektronickej fakturácie v rámci verejného obstarávania.

¹⁸ http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/information_society/data/comprehensive_databases.

¹⁹ Podľa národného prieskumu týkajúceho sa elektronického verejného obstarávania v Portugalsku (2012) až 78 % MSP uviedlo zvýšenú transparentnosť a 50 % väčšiu hospodársku súťaž. Pozri aj: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/business-environment/files/smes_access_to_public_procurement_final_report_2010_en.pdf.

Napriek tomuto úsiliu je na úrovni EÚ využívanie elektronickej fakturácie v rámci verejného obstarávania stále veľmi obmedzené. Podľa údajov Eurostatu iba 12 % podnikov používa elektronickejšiu cestu, keď zasiela faktúry verejným orgánom alebo ich od nich prijíma. Podľa iného zdroja sa elektronickejšia fakturácia v Európe podieľa iba 4 až 15 % na celkovom počte zaslaných faktúr.

Podniky zasielajúce elektronickejšie faktúry v štandardnej štruktúre vhodnej na automatické spracovanie a elektronickejšie údaje verejným orgánom alebo prijímajúce tieto faktúry alebo údaje od verejných orgánov v roku 2011 v percentách (zdroj: Eurostat)

Krajiny, ktoré zaviedli elektronickejšiu fakturáciu, tak navyše urobili často na základe vlastných vnútroštátnych noriem pre elektronickejšiu fakturáciu, ktoré zväčša nie sú interoperabilné. Prispieva to k fragmentácii jednotného trhu, a teda k vyšším nákladom a zložitejším postupom elektronickej fakturácie v rámci cezhraničných postupov verejného obstarávania. Nevyužívajú sa teda potenciálne značné možnosti úspor pre všetky zainteresované strany.

V oznámení Komisie z roku 2010 pod názvom „Využívanie výhod elektronickej fakturácie v Európe“²⁰ je jedným z cieľov, aby sa „do roku 2020 elektronickejšia fakturácia stala najrozšírenejšou metódou fakturácie v Európe“ a stanovuje sa v ňom plán na podporovanie zavádzania elektronickej fakturácie. Komisia teraz prijala návrh, ktorého cieľom je stanoviť elektronickejšiu fakturáciu ako štandardný spôsob fakturácie v rámci verejného obstarávania (pozri bod 5.1).

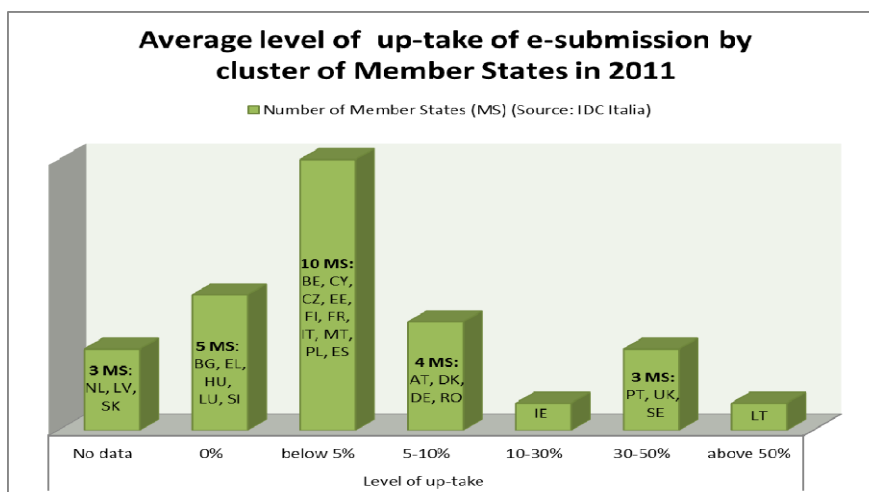
4.2. Súčasný stav v oblasti elektronickejšieho verejného obstarávania

Elektronickejšie oznamovanie a elektronickejšie prístup k podkladom verejného obstarávania sú v rámci EÚ vo všeobecnosti dostupné, hoci v niektorých členských štátoch sa tieto funkcie nevyužívajú pri všetkých postupoch a nákupoch. V dvadsiatich dvoch členských štátoch je už elektronickejšie oznamovanie povinné, s veľkým časovým náskokom pred nadobudnutím účinnosti právnych predpisov EÚ. Podľa odhadov štúdie uskutočnenej pre Európsku komisiu v roku 2013²¹ bolo využívanie predkladania ponúk v elektronickej podobe v EÚ v roku 2011 približne na úrovni 10 %²² (ide o nárast o 13 % v porovnaní s rokom 2010).

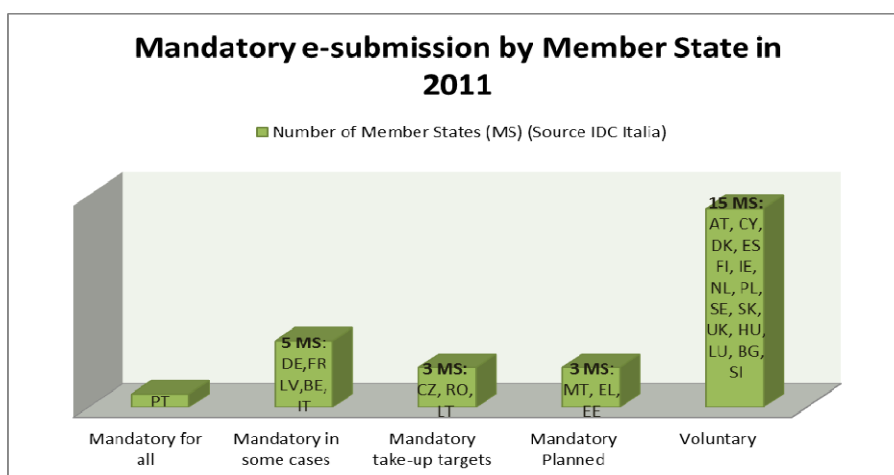
²⁰ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:0712:FIN:sk:PDF>.

²¹ Túto štúdiu uskutočnili výskumné inštitúty IDC Italia a Capgemini: http://ec.europa.eu/dgs/internal_market/tenders/2011-097-c/download_en.htm.

²² Odhad miery využívania zodpovedá hodnote verejného obstarávania, pre ktorú podniky predložili ponuky v elektronickej podobe v EÚ, vydelenej celkovou hodnotou verejného obstarávania v EÚ.

V Litve, Portugalsku, vo Švédsku a Spojenom kráľovstve sa dosiahol značný pokrok, keďže miera využívania sa tu v roku 2011 odhadovala na viac ako 30 %. V mnohých krajinách však miera využívania nedosahovala ani 5 % a v roku 2012 nebolo elektronické predkladanie ponúk dostupné v štyroch členských štátoch: v Bulharsku, Grécku, Maďarsku a na Slovinsku.

Vo väčšine členských štátov (v 15-tich) je predkladanie v elektronickej podobe dobrovoľné. Iba v Portugalsku je to povinnosťou pre všetkých verejných obstarávateľov a pre všetky nákupy, aj keď len po prekročení istej hranice. Päť členských štátov využíva predkladanie v elektronickej podobe v určitých špecifických prípadoch. Využívanie elektronického verejného obstarávania v Portugalsku prináša podľa odhadov úspory vo výške 6 až 18 % celkových nákladov na verejné obstarávanie. Elektronické verejné obstarávanie sa takisto stalo povinným na regionálnej úrovni (napr. Flámsko, Lombardsko). Podrobné profily krajín, pokiaľ ide o elektronické verejné obstarávanie, sú k dispozícii na: http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/docs/eprocurement/d2-annex-eprocurement-country-profiles-final_en.pdf.

Celkovo je situácia, pokiaľ ide o verejné obstarávanie, do veľkej miery fragmentovaná²³ a zložitá; ide o veľký počet rôznych postupov, počítačových technológií, požiadaviek na certifikáciu, pričom sa plne nevyužívajú možnosti počítačových technológií. Jednoduché používanie systémov elektronického verejného obstarávania a ich interoperabilita sú rozhodujúcimi prvkami, ktoré umožňujú vysokú mieru využívania elektronického verejného obstarávania a veľké úspory a výhody.

²³ V EÚ je približne 250 000 až 300 000 verejných obstarávateľov.

S cieľom prekonať slabé využívanie a riešiť riziko fragmentácie trhu Komisia ako súčasť smerníc o verejnom obstarávaní navrhla, aby bolo elektronické verejné obstarávanie povinné do júna 2016, pričom navrhla aj podporu interoperability. O tomto návrhu sa v súčasnosti diskutuje v Európskom parlamente a Rade. Hoci presný termín na implementáciu elektronického verejného obstarávania je stále predmetom rokovaní, spoluzákonodarcovia súhlasia so zásadou, aby sa celý proces prechodu na elektronické verejné obstarávanie dokončil. V nadväznosti na legislatívny návrh Komisia vydala oznámenie o očakávaných opatreniach na podporu implementácie elektronického verejného obstarávania v EÚ (informácie o stave implementácie jednotlivých opatrení sa uvádzajú v prílohe). Komisia predovšetkým uverejnila správu „*The Golden Book of e-procurement*“ (Zlatá kniha elektronického verejného obstarávania), v ktorej predstavuje najlepšie postupy²⁴. Okrem toho expertná skupina pre elektronické verejné obstarávanie zriadená Komisiou vydala odporúčania na zjednodušenie spôsobu, akým sa vykonáva elektronické verejné obstarávanie, najmä pre MSP a cezhraničných dodávateľov²⁵. Obidve správy sú účinným prostriedkom na zdokonaľovanie riešení v oblasti elektronického verejného obstarávania.

5. ĎALŠÍ POSTUP

Návrh Komisie zaviesť elektronické oznamovanie, elektronický prístup a predkladanie v elektronickej podobe ako povinné a opatrenia uvedené v oznámení s názvom „Stratégia pre elektronické verejné obstarávanie“ predstavujú dôležité kroky smerom k využívaniu ďalších výhod, ktoré ponúka elektronické verejné obstarávanie.

S cieľom ešte viac umožniť plne elektronické verejné obstarávanie Komisia prijíma v súčasnosti celý rad opatrení, a to vrátane legislatívneho návrhu, aby elektronická fakturácia bola pravidlom a nie výnimkou v rámci verejného obstarávania, ako aj nelegislatívnych opatrení zameraných na ďalšiu podporu implementácie plne elektronického verejného obstarávania členskými štátmi. Tieto opatrenia sú opísané ďalej v texte²⁶.

5.1. Elektronická fakturácia sa v rámci verejného obstarávania stane pravidlom, a nie len výnimočným javom

Na základe extrapolácie vnútroštátnych hodnotení výhod²⁷ Komisia odhaduje, že schválenie elektronickej fakturácie pri postupoch verejného obstarávania v rámci EÚ by mohli viesť k úsporám vo výške až 2,3 mld. EUR.

Aby sa tieto výhody mohli využívať, Komisia schválila návrh, ktorého cieľom je zaviesť elektronickú fakturáciu ako štandardný spôsob fakturácie v rámci verejného obstarávania. Následkom účinkov presahovania by to mohlo uľahčiť aj zvýšenie miery využívania elektronickej fakturácie u všetkých účastníkov trhu. Zvolený prístup má dve stránky. Po prvé, s cieľom odstrániť problémy s interoperabilitou medzi jednotlivými vnútroštátnymi normami sa navrhuje, aby bol Európsky výbor pre normalizáciu (ďalej len „CEN“) poverený vypracovaním novej európskej normy, ktorá by normalizovala informácie na elektronickej faktúre. Je to nevyhnutné, aby sa umožnila cezhraničná interoperabilita a aby sa zabezpečil

²⁴ http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/e-procurement/golden-book/index_en.htm.

²⁵ http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/e-procurement/expert/index_en.htm.

²⁶ Všetky opatrenia navrhnuté v tomto dokumente sú zlučiteľné a v súlade so súčasným viacročným finančným rámcom (VFR na obdobie rokov 2007 – 2013) a s návrhom na nový VFR na obdobie rokov 2014 – 2020.

²⁷ Odpoveď švédskeho a dánskeho národného fóra týkajúca sa elektronickej fakturácie v rámci konzultácie európskeho fóra pre dohľad nad trhom (EMSF).

právny súlad. Po druhé, v návrhu sa predpokladá, že pre verejné správy členských štátov bude povinné akceptovať elektronické faktúry, ktoré budú v súlade s novou európskou normou. Európska komisia navrhuje, aby tieto povinnosti nadobudli účinnosť v termíne, ktorý by bol čo najbližšie k termínu na splnenie povinností týkajúcich sa elektronického verejného obstarávania, stanoveného v smerniciach o verejnom obstarávaní.

Tento prístup k implementácii elektronickej fakturácie je koncipovaný tak, aby všetky zúčastnené strany mali dostatok času na vyriešenie operatívnych problémov a zároveň aby všetky členské štáty úspešne zavřšili tento prechod. Komisia vyzýva členské štáty, aby čo najskôr začali potrebné prípravné práce na zabezpečenie včasného dodržiavania týchto ustanovení. Členským štátom ďalej odporúča, aby stanovili elektronickú fakturáciu ako povinnosť pre všetky zúčastnené strany hneď, ako zavedú potrebnú infraštruktúru, aby sa z týchto infraštruktúrnych investícií dali čo najskôr čerpať výhody. Členské štáty by však zároveň mali prijať všetky kroky potrebné na zabezpečenie toho, že MSP zavedením uvedenej povinnosti nevzniknú žiadne nadbytočné dodatočné náklady alebo záťaž. Komisia situáciu preskúma do 5 rokov po termíne na ukončenie prechodu, s cieľom posúdiť pokrok v implementácii elektronickej fakturácie.

KLÚČOVÉ OPATRENIA:

- 1) Európsky parlament a Rada musia **schváliť nový právny rámec, ktorým sa zavedie povinnosť akceptovať elektronické faktúry, ktoré budú v súlade s novou európskou normou.**

5.2. Normalizácia

Legislatívne návrhy týkajúce sa elektronickej fakturácie a elektronického verejného obstarávania sú nevyhnutnou, ale samé o sebe nepostačujúcou podmienkou na úspešnú implementáciu plne elektronického verejného obstarávania v EÚ. Na podporu implementácie plne elektronického verejného obstarávania je takisto potrebných aj viacero nelegislatívnych opatrení. Na účely implementácie legislatívneho návrhu týkajúceho sa elektronickej fakturácie je potrebná predovšetkým ďalšia práca v oblasti normalizácie.

Z tohto dôvodu CEN vykoná potrebnú prácu v oblasti normalizácie na základe poverenia Komisiou, ktoré sa vypracuje v neskoršej fáze. Mandát bude obsahovať zoznam minimálnych požiadaviek, ktoré budú musieť byť zapracované do normy. Práca sa potom uskutoční v súlade so štandardnými postupmi výboru CEN na tvorbu nových európskych noriem. Hoci takúto normu môže schváliť iba technický výbor, rozhodnutie o tom, či sa niektorý z existujúcich technických výborov môže zhostiť tejto úlohy, alebo či na to treba vytvoriť nový technický výbor, prijme CEN. Takisto by CEN mal pokračovať v práci v oblasti elektronického verejného obstarávania s cieľom zjednodušiť riešenia elektronického obstarávania, podporiť účasť MSP a zlepšiť monitorovanie verejného obstarávania prostredníctvom systémov elektronického verejného obstarávania. Komisia bude aj naďalej financovať projekty, ktoré podporujú vývoj plne elektronického verejného obstarávania v EÚ, ako je e-SENS²⁸, a zabezpečí, aby relevantná práca výboru CEN bola zahrnutá do tohto projektu.

²⁸ Cieľom projektu e-SENS je konsolidácia kľúčových výsledkov existujúcich rozsiahlych pilotných projektov uskutočňovaných ako súčasť rámcového programu pre konkurencieschopnosť a inovácie. <http://www.esens.eu>. S výhradou podpísania dohody o grante (vo fáze finalizácie), projekt e-SENS bude projektom spolufinancovaným Európskou úniou.

Členské štáty by mali podporovať používanie noriem CEN v ich krajinách s cieľom zaistiť plnú interoperabilitu plne elektronického verejného obstarávania.

Ako súčasť viacročného finančného rámca navrhla Komisia zaviesť program s názvom „Nástroj na prepojenie Európy“²⁹. Jeho cieľom je podpora investícií do infraštruktúry potrebnej na poskytovanie cezhraničných verejných služieb vrátane elektronického verejného obstarávania a elektronickej fakturácie zdokonalením interoperability cezhraničných procesov. Môže to podporiť normalizáciu plne elektronického verejného obstarávania aj mimo oblastí, na ktoré sa vzťahujú navrhované právne predpisy, a prispeje to k väčšej interoperabilite vnútroštátnych riešení.

KLÚČOVÉ OPATRENIA:

- 2) **Európsky výbor pre normalizáciu (CEN)** vykoná potrebnú prácu v oblasti normalizácie, aby sa **umožnila implementácia legislatívneho návrhu týkajúceho sa elektronickej fakturácie v rámci verejného obstarávania**. CEN bude pracovať na ďalšej **normalizácii elektronického verejného obstarávania s cieľom zjednodušiť účasť MSP na postupo**ch verejného obstarávania.
- 3) Európska komisia bude financovať projekty **podporujúce vývoj interoperabilných riešení v oblasti elektronickej fakturácie** v EÚ (e-SENS).
- 4) Európska komisia **bude financovať a podporí rozvoj infraštruktúry plne elektronického verejného obstarávania (vrátane elektronickej fakturácie)** v celej Európe prostredníctvom navrhovaného **Nástroja na prepojenie Európy (CEF)**.

5.3. Vnútroštátne stratégie týkajúce sa plne elektronického verejného obstarávania

Pri realizácii plne elektronického verejného obstarávania zohrávajú členské štáty rozhodujúcu úlohu. Komisia preto členské štáty povzbudzuje, aby vytvorili vnútroštátne stratégie s podrobnými akčnými plánmi na zaistenie implementácie elektronického verejného obstarávania a elektronickej fakturácie do termínov stanovených v smerniciach o verejnom obstarávaní a elektronickej fakturácii. Vypracovanie týchto stratégií je príležitosťou na preskúmanie súčasného komplexného rámca plne elektronického verejného obstarávania (ide o fragmentované, nie vždy používateľsky ústretové alebo interoperabilné riešenia), na ďalšiu racionalizáciu verejného obstarávania a širšiu modernizáciu verejnej správy.

Aby boli tieto stratégie uskutočniteľné, mali by sa zriadiť špecifické akčné plány. Ich cieľom bude:

- **stanovenie prechodných cieľov** pre používanie elektronického verejného obstarávania a elektronickej fakturácie na monitorovanie pokroku na ceste k dosahovaniu cieľov stanovených v smerniciach o verejnom obstarávaní a elektronickej fakturácii,
- **riadenie procesu prechodu** zvolením stratégie, ktorá by maximalizovala výhody plne elektronického verejného obstarávania. Európska komisia **uskutoční štúdiu s cieľom identifikovať stratégie, ktoré sa ukážu ako najúspešnejšie** pre

²⁹

Pozri KOM(2010) 676, KOM(2011) 665 a COM(2013) 329 z 28. mája 2013.

elektronické verejné obstarávanie a elektronickú fakturáciu. Bude to istá podpora pre členské štáty pri posudzovaní ich vlastných politík,

- **podpora zjednodušenia, zníženie administratívnej záťaže a účasť MSP a cezhraničných poskytovateľov** na plne elektronickom verejnom obstarávaní tým, že sa zohľadnia výsledky štúdie uvedenej v tzv. *The Golden Book of e-procurement* a výsledky expertnej skupiny pre elektronické verejné obstarávanie (pozri záver oddielu 4.2),
- **podpora vývoja a používania elektronických certifikátov.** Pri ich zavedení by mohlo pomôcť používanie nástrojov ako PEPPOL³⁰ a virtuálna dokumentácia spoločnosti (Virtual Company dossier – VCD)³¹,
- **monitorovanie výdavkov na verejné obstarávanie a kľúčových výkonnostných ukazovateľov** (napr. účasť MSP, výhody plne elektronického verejného obstarávania) na vnútroštátnej úrovni. Na tento účel sa môžu využívať informácie generované systémami elektronického verejného obstarávania s cieľom dosiahnuť úspory a väčšiu transparentnosť,
- **zriadenie programov odbornej prípravy** pre podniky (predovšetkým pre MSP) a verejných obstarávateľov s cieľom podporiť ich počas prechodnej fázy. Členské štáty majú možnosť **využívať štrukturálne fondy na financovanie odbornej prípravy a v prípade potreby na zavedenie potrebnej infraštruktúry.** Aby mohli využiť túto možnosť, mali by tieto priority zahrnúť do svojich budúcich operačných programov na implementáciu štrukturálnych fondov v období rokov 2014 až 2020,
- **zohľadnenie cieľov vnútorného trhu v rámci vnútroštátnych stratégií.** Európska komisia uverejní kľúčové zásady, ktorými by mal riadiť každý systém elektronického verejného obstarávania v Európe, aby bol považovaný za kompatibilný s vnútorným trhom. Usmernenia sa zamerajú na také otázky ako napr.: ľahkosť prístupu cezhraničných poskytovateľov (napr. systémy elektronického verejného obstarávania by nemali obsahovať dátové polia s údajmi špecifickými pre konkrétnu krajinu, ktoré by mohli zablockovať prístup zahraničných podnikov), ľahkosť prístupu pre MSP, požiadavky interoperability atď. Členské štáty by mali zabezpečiť presadenie týchto usmernení v rámci svojich vnútroštátnych stratégií.

KLÚČOVÉ OPATRENIA:

- 5) **Členské štáty vytvoria vnútroštátne stratégie a podrobné akčné plány týkajúce sa plne elektronického verejného obstarávania** s cieľom zaistiť ich implementáciu v rámci termínov stanovených v smerniciach o verejnom obstarávaní a elektronickej fakturácii.
- 6) Európska komisia uskutoční štúdiu na určenie najúspešnejších stratégií elektronického verejného obstarávania a elektronickej fakturácie v Európe.
- 7) **Členské štáty zväžia využívanie štrukturálnych fondov na financovanie odbornej prípravy (predovšetkým v prospech MSP), na zvýšenie administratívnej kapacity a na vybudovanie infraštruktúry,** pričom v prípade potreby tieto priority zahrnú do svojich operačných programov.

³⁰ <http://www.peppol.eu/>.

³¹ http://www.peppol.eu/peppol_components/virtual-company-dossier.

- 8) Európska komisia **uverejní kľúčové zásady, ktorými by sa mal riadiť každý systém elektronického verejného obstarávania v Európe**, aby bol považovaný za kompatibilný so zásadami vnútorného trhu.

5.4. Výmena najlepších postupov

Komisia bude naďalej pokračovať v práci Európskeho multilaterálneho fóra o elektronickej fakturácii a zriadi podobné fórum pre oblasť elektronického verejného obstarávania. Na týchto fórach sa určí ďalšia práca v oblasti normalizácie a skoordínujú sa európske a vnútroštátne iniciatívy a budú sa na nich vymieňať najlepšie postupy. Na týchto fórach sa stretnú rozhodujúci aktéri plne elektronického verejného obstarávania: tvorcovia vnútroštátnych politík, zástupcovia združení podnikov a MSP, verejní obstarávatelia/nákupcovia, poskytovatelia riešení elektronického verejného obstarávania a elektronickej fakturácie, ako aj orgány pôsobiace v oblasti normalizácie atď.

Komisia takisto uskutoční štúdiu zameranú na stanovenie najlepších postupov v oblasti nástrojov elektronického verejného obstarávania, ako sú elektronické aukcie³² a elektronické katalógy³³. Tieto nástroje sa príležitostne zneužívajú, napr. ak sa v rámci postupov elektronických aukcií zverejnia ponuky v príliš skoréj fáze postupu, môžu prispieť ku kolúzii medzi jednotlivými poskytovateľmi. Predmetná štúdia by mala určiť, ako sa tieto nástroje dajú najlepšie využiť na maximalizáciu výhod.

Komisia je v oblasti elektronického verejného obstarávania a elektronickej fakturácie dobrým príkladom. Do polovice roka 2015 Komisia implementuje plne elektronické verejné obstarávania (pokrývajúce fázy elektronického oznamovania, elektronického prístupu a elektronického predkladania), ako bolo ohlásené v oznámení z roku 2012³⁴. Elektronická fakturácia sa od roku 2009 používala v rámci verejného obstarávania na tovary a služby v oblasti IT, čo prispelo k značným úsporám, rýchlejšiemu spracovaniu, odpadlo zadávanie údajov atď. Komisia postupne rozširuje povinné používanie elektronickej fakturácie na iné oblasti, v ktorých vykonáva postupy verejného obstarávania. S cieľom znížiť náklady na investície sa tieto riešenia členským štátom sprístupnia vo forme otvoreného zdroja.

KLÚČOVÉ OPATRENIA:

- 9) Európska komisia **bude pokračovať v práci Európskeho multilaterálneho fóra o elektronickej fakturácii**. Európska komisia **zriadi podobné fórum pre oblasť elektronického verejného obstarávania** s cieľom určiť ďalšiu prácu v oblasti normalizácie, koordinovať európske a vnútroštátne iniciatívy a umožniť výmenu najlepších postupov.
- 10) Európska komisia **uskutoční štúdiu zameranú na stanovenie najlepších postupov v oblasti nástrojov elektronického verejného obstarávania, ako sú elektronické aukcie a elektronické katalógy**.

³² Elektronické aukcie sú osobitným postupom verejného obstarávania, ktoré prebieha čisto v elektronickej podobe.

³³ Elektronické katalógy sú prostriedkom na prijímanie ponúk a ich vyhodnotenie v štruktúrovanej forme katalógu.

³⁴ Pozri oznámenie COM(2012) 179 final, na ktoré sa odkazuje v poznámke pod čiarou č. 2.

6. ZÁVER

Na dosiahnutie značných enormných výhod, ktoré plne elektronické verejné obstarávanie ponúka, je nevyhnutné vytvorenie účinného právneho rámca na úrovni EÚ. Komisia preto vyzýva členské štáty a Európsky parlament, aby čo najskôr schválili nový návrh týkajúci sa elektronickej fakturácie vo verejnom obstarávaní. Vyslalo by to jasný politický signál o ich záväzku uskutočniť proces prechodu. Výhody sa však môžu v plnej miere využiť, iba ak členské štáty vytvoria stratégie na riadenie prechodu, ako aj na vyriešenie operačných výziev.

PRÍLOHA:
STAV IMPLEMENTÁCIE OPATRENÍ Z OZNÁMENIA „STRATÉGIA PRE ELEKTRONICKÉ VEREJNÉ OBSTARÁVANIE“

KĽÚČOVÉ OPATRENIA	STAV IMPLEMENTÁCIE
1. Európsky parlament a Rada sa majú dohodnúť na novom právnom rámci vyžadujúcim úplný prechod na elektronické verejné obstarávanie . Lehota: <u>prijatie do konca roku 2012</u> .	Prebiehajúce: o tomto návrhu sa v súčasnosti diskutuje v Európskom parlamente a Rade. Kompromis sa môže dosiahnuť do polovice roka 2013.
2. Ak to bude potrebné, Komisia zosúladí technické požiadavky prostredníctvom delegovaných aktov. Lehota: <u>po prijatí nových smerníc</u> .	Implementácia po prijatí revidovaných smerníc o verejnom obstarávaní.
3. Komisia navrhne nový právny rámec pre elektronickú identifikáciu, overovanie pravosti a podpisy . Lehota: <u>do druhého štvrtého roka roku 2012</u> .	Ukončené: návrh bol prijatý 4. júna 2012 ³⁵ . O tomto návrhu sa diskutuje v Európskom parlamente a Rade.
4. Skupina odborníkov e-TEG vydá odporúčania na podporu najlepších systémov elektronického verejného obstarávania , ktorými sa uľahčí cezhraničný prístup a jednoduchosť používania pre všetky spoločnosti. Lehota: <u>začiatkom roka 2013</u> .	Ukončené: správa bola uverejnená ³⁶ .
5. Komisia uverejní správu o najlepších postupoch v oblasti elektronického verejného obstarávania a použije tieto výsledky	Ukončené: správa bola uverejnená ³⁷ .

³⁵ <http://europa.eu/newsroom/calendar/event/363056/commission-adopts-proposed-regulation-on-eid-and-esignature>.

³⁶ http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/e-procurement/expert/index_en.htm.

³⁷ http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/e-procurement/golden-book/index_en.htm.

na podporu osvedčených postupov v celej EÚ. Lehota: <u>do polovice roka 2013.</u>	
6. Komisia podporí udržateľnosť komponentov projektu PEPPOL od polovice roka 2012.	Ukončené: Open PEPPOL bol zriadený ako nezisková medzinárodná asociácia podľa belgického práva, ktorý stále pokračuje v činnosti. Komisia naďalej podporuje rozvoj asociácie PEPPOL prostredníctvom opatrení v rámci programu ISA.
KEÚČOVÉ OPATRENIA	STAV IMPLEMENTÁCIE
7. Komisia bude financovať a podporí rozvoj infraštruktúry elektronického verejného obstarávania v celej Európe prostredníctvom Nástroja na prepojenie Európy (CEF) . Komisia začne projekty v rokoch 2014 – 2015.	Prebiehajúce: návrh zriadiť nástroj CEF schválila Komisia koncom roka 2011 a v máji 2013 bol upravený. V súčasnosti sa o návrhu rokuje v súvislosti s novým viacročným finančným rámcom na obdobie rokov 2014 – 2020.
8. Komisia podporí využívanie štrukturálnych fondov na podporu realizácie elektronického verejného obstarávania v rámci Európy, ako sa uvádza v spoločnom strategickom rámci na roky 2014 – 2020.	Ukončené: viaceré národné programy už obsahujú odkazy na elektronické verejné obstarávanie.
9. Komisia vykoná rozsiahlu informačnú stratégiu s cieľom informovať o elektronickom verejnom obstarávaní.	Prebiehajúce: Komisia zorganizovala tieto podujatia: konferenciu o elektronickom verejnom obstarávaní na vysokej úrovni (jún 2012) a seminár o elektronickom verejnom obstarávaní (december 2012). Zúčastnila sa veľkého počtu konferencií a využila viaceré siete na šírenie informácií (napr. sieť Europe Enterprise Network).
10. Komisia usporiada výročnú konferenciu o elektronickom verejnom obstarávaní so začiatkom v polovici roka 2012.	Ukončené: konferencia bola zorganizovaná v polovici roka 2012 a zúčastnilo sa na nej 350 účastníkov. Druhá konferencia je naplánovaná na 18. septembra 2013.
11. Komisia stanoví základy pre elektronické systémy na sledovanie výdavkov na obstarávanie v reálnom čase. Lehota: do polovice roka 2013.	Prebiehajúce: Európska komisia zadala štúdiu, ktorá bude ukončená v polovici roka 2013.

<p>12. Komisia uverejní výročnú správu o elektronickom verejnom obstarávaní. Lehota: prvá správa v polovici roka 2013.</p>	<p>Ukončené: pozri oddiel 4 tohto oznámenia.</p>
<p>13. Komisia zavedie plne elektronické verejné obstarávanie do polovice roka 2015 (jeden rok pred konečným termínom pre členské štáty).</p>	<p>Prebiehajúce: elektronické oznamovanie a elektronický prístup k podkladom už fungujú. Pilotná fáza elektronického predkladania sa začne do polovice roka 2013.</p>

KĽÚČOVÉ OPATRENIA	STAV IMPLEMENTÁCIE
<p>14. Komisia sprístupní svoje riešenia pre elektronické verejné obstarávanie členským štátom, ktoré budujú svoju infraštruktúru, s cieľom zníženia investičných nákladov.</p>	<p>Prebiehajúce: Belgicko zaviedlo e-Prior, systém Komisie pre elektronické verejné obstarávanie. Nórsko a Írsko v súčasnosti systém e-Prior testujú.</p>
<p>15. Komisia podporí medzinárodné dialógy o regulácii týkajúce sa otvorených systémov elektronického verejného obstarávania a bude aktívne sledovať príslušnú medzinárodnú činnosť v oblasti normalizácie.</p>	<p>Prebiehajúce: začal sa dialóg s USA, Čínou a OSN/CEFACT³⁸.</p>

³⁸

<http://www.unece.org/cefact.html>.